

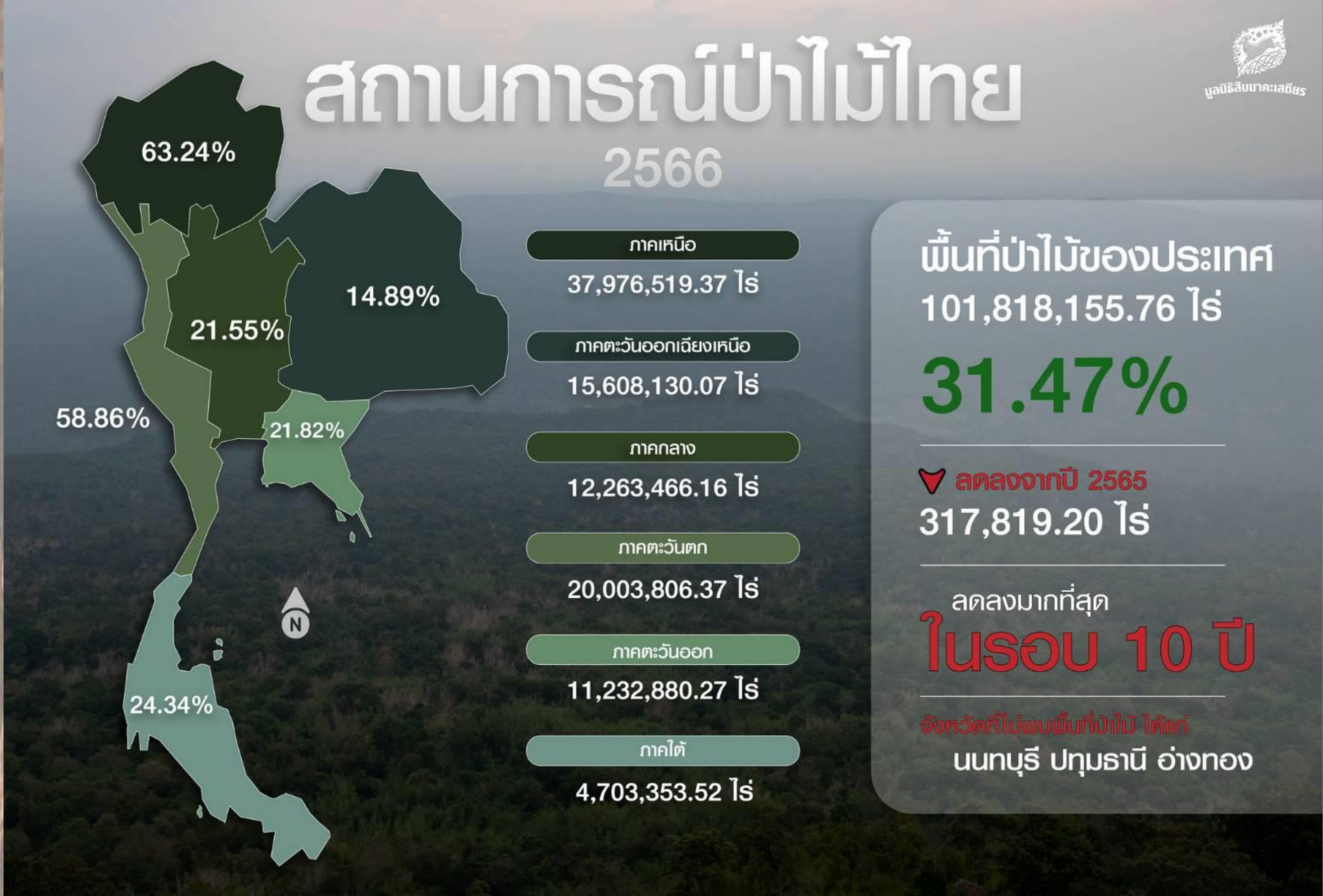
พืชสมุนไพร กับ PM 2.5

ระบบนิเวศสมุนไพรเศรษฐกิจ ลดมลพิษ ตูยารักษาภูมิแพ้ประจำบ้าน

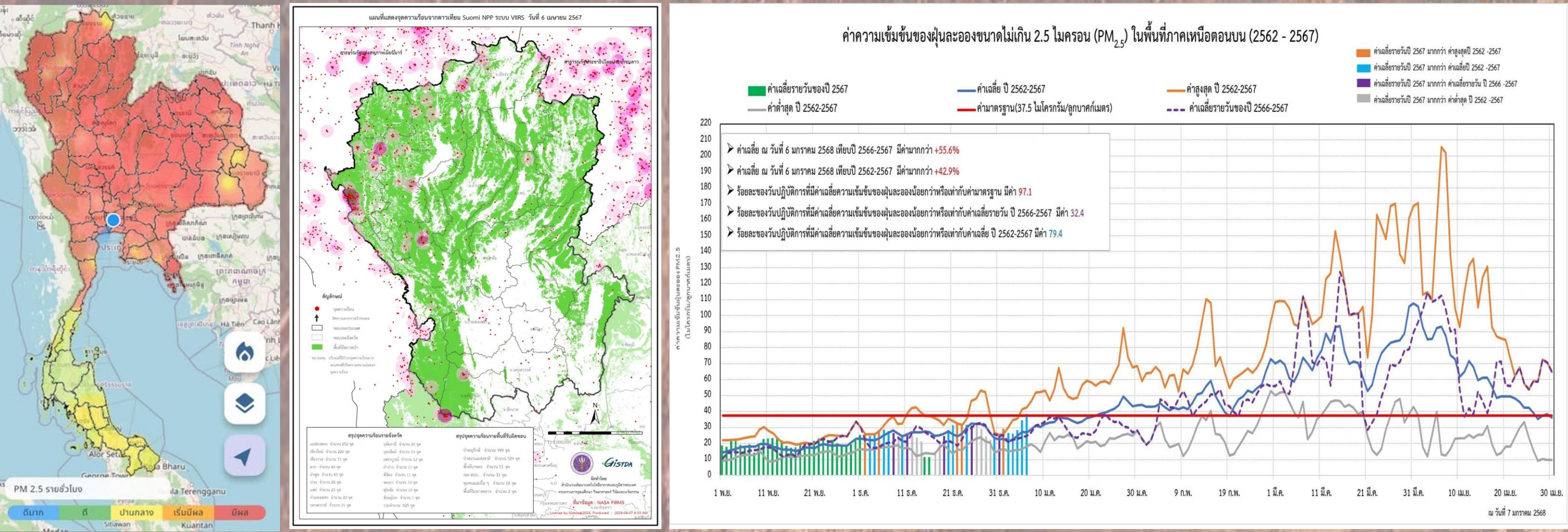
แปลงต้นการปลูกพืชสมุนไพรแบบระบบนิเวศเกษตร : ภาคเหนือ

- ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าลดลงอย่างต่อเนื่อง
 - ปี 2516 มีพื้นที่ป่าไม้ 43.21 % ของพื้นที่ประเทศ
 - ปี 2566 มีพื้นที่ป่าไม้ 31.57 % ของพื้นที่ประเทศ
- ภาคเหนือ : เป็นภาคที่มีพื้นที่ป่ามากที่สุดแต่ก็มีการสูญเสียพื้นที่ป่ามากด้วย จากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การขยายตัว ของพื้นที่เกษตรกรรม ชุมชน หรือสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงปัญหาไฟป่า
 - ปี 2516 ภาคเหนือมีป่าไม้ 66.96 % ของพื้นที่ป่าทั้งหมด
 - ปี 2566 ภาคเหนือมีป่าไม้ 63.24 % ของพื้นที่ป่าทั้งหมด

❖ ประเทศไทย ปัญหา PM 2.5 เริ่มรุนแรงขึ้นมาประมาณ ปี พ.ศ. 2561 และเกิดต่อเนื่องกันทุกปีเมื่อเข้าสู่ฤดูหนาว ประมาณเดือนธันวาคมถึงเดือน เมษายน โดยฝุ่น PM 2.5 มีแหล่งกำเนิด ได้แก่ ควันท่อไอเสียรถยนต์ การเผาขยะ การเผาเพื่อเตรียมพื้นที่การทำการเกษตรกรรม ไฟป่าที่เกิดจากตามธรรมชาติและการลักลอบเผาป่า การก่อสร้างและโรงงานอุตสาหกรรม

ปริมาณฝุ่น PM 2.5 สูงสุดปี 2568

ระดับเรือนยอดชั้นบน (High canopy layer) พืชสมุนไพรยืนต้น

เรือนยอดชั้นล่าง (lower canopy) พืชสมุนไพรพุ่ม พืชสมุนไพรล้มลุก

มะแขว่น (*Zanthoxylum myriacanthum*)

ตะไคร้ตัน (*Litsea cubeba* (Lour.) Pers.)

บุกไข่ (*Amorphophallus muelleri* Blume)

กวาวเครือขาว (*Butea superba* Roxb.)

ขิง (*Zingiber Officinale* Roscoe)

หญ้าหวาน (*Stevia rebaudiana* Bertoni)

ลาเวนเดอร์ (*Lavandula angustifolia*)

การปลูกพืชสมุนไพรในระบบนิเวศภาคเหนือ

- ปี 2568 ภาคเหนือมีปริมาณ PM 2.5 สูงที่สุดในวันที่ 7 มีนาคม 2568 จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ริม และอำเภอหางดง มีค่าฝุ่นสูงถึง 180-190 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรหรือมากกว่าค่ามาตรฐานถึง 3 เท่า
- สาเหตุหลัก การเผาป่า การเผาในที่โล่งแจ้ง และ ฝุ่นจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาสะสมในพื้นที่
- จำเป็นต้องลดการเผาในพื้นที่สูง เพิ่มพื้นที่ป่า โดยการเปลี่ยนมาปลูกพืชเศรษฐกิจ ที่ไม่ใช่สารพิษทางการเกษตร เช่น พืชสมุนไพร ไม้หอม และพืชเครื่องเทศ ที่เหมาะสมปลูกบนพื้นที่สูงกว่า 400 เมตรจากระดับน้ำทะเล
- พืชสมุนไพรยืนต้นที่เหมาะสม คือ มะแขว่น ตะไคร้ตัน
- พืชสมุนไพรพุ่มที่เหมาะสม คือ ขิง บุก กวาวเครือขาว กระชายดำ
- พืชสมุนไพรล้มลุกที่เหมาะสม คือ หญ้าหวาน ลาเวนเดอร์ ผักเชียงดา และพลูคาว

สถาบันวิจัยพืชสวน 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์: 02-579-0583, 02-940-5484-5 Email: hort@doa.in.th เว็บไซต์: www.doa.go.th/hort